

Hemşirelik Bilimi Dergisi

Journal of Nursing Science

<http://dergipark.gov.tr/hbd>

e-ISSN:2636-8439

DOI: <https://doi.org/10.54189/hbd.1292497>

Derleme

Ters Yüz Sınıf Öğretim Yönteminin Hemşirelik Eğitiminde Kullanımı

Use of Flipped Classroom Teaching Method in Nursing Education

Nesrin OĞURLU *, a

^a Öğr. Gör. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, AYDIN, TÜRKİYE

ÖZET

Ters yüz sınıf öğretim yöntemi hem geleneksel hem de web tabanlı öğrenmenin avantajlı yönlerini birleştiren, aktif öğrenmeyi teşvik eden ve öğrencinin performansını artıran bir öğretim yöntemidir. Bu yöntemde eğitimci rehber rolünü üstlenmektedir ve öğrenme sorumluluğu öğrencidedir. Ülkemizde hemşirelik öğrenci sayısındaki artış, geleceğin hemşirelerinin gerekli becerileri öğrenme zorunluluğu, günümüzde hemşirelik lisans eğitiminde Z kuşağı öğrencilerinin çoğunlukta olması ve COVID 19 pandemisi gibi eğitimin yüz yüze gerçekleştirilememesi gibi nedenler hemşirelik eğitiminin uygun öğretim yöntemleriyle yapılmasını gerektirmektedir. Bu durumlar hemşirelik eğitiminde, yeni öğretim yöntem ve modellerinin kullanılmasını, öğrenci merkezli aktif eğitimi zorunlu hale getirmiştir. Bu derlemenin amacı ters yüz sınıf öğretim yönteminin nasıl bir öğrenme süreci olduğu, yöntemin avantaj ve dezavantajları ile hemşirelik eğitiminde kullanımına ilişkin literatür bilgisi sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Aktif Öğretim Yöntemi, Hemşirelik Eğitimi, Ters Yüz Sınıf Öğretim Yöntemi

ABSTRACT

Flipped classroom teaching method is a teaching method that combines the advantageous aspects of both traditional and web-based learning, encourages active learning and improves student performance. In this method, the educator assumes the role of a guide and the responsibility of learning lies with the student. The reasons such as the increase in the number of nursing students in our country, the necessity of future nurses to learn the necessary skills, the majority of Z generation students in nursing undergraduate education today, and the inability to conduct face-to-face education such as the COVID 19 pandemic require nursing education to be carried out with appropriate teaching methods. These situations have made the use of new teaching methods and models and student-centered active education compulsory in nursing education. The aim of this review is to present literature information about how the flipped classroom teaching method is a learning process, the advantages and disadvantages of the method, and its use in nursing education

Keywords: Active Teaching Method, Nursing Education, Flipped Classroom Teaching Method

*Sorumlu Yazar: Nesrin OĞURLU

Adres: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, AYDIN, TÜRKİYE

e-posta: nogurlu@adu.edu.tr

Geliş tarihi: 04.05.2023

Kabul tarihi:25.07.2023

GİRİŞ

Birbirini tamamlayan teorik ve uygulama kısımlarından oluşan hemşirelik eğitiminin hedefi, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlar olmak üzere bu üç alanda öğrenciye temel bilgi, beceri ve tutum kazandırarak, bu kazanımların davranışa dönüştürülmesini sağlamaktır (İlaslan ve Demiray, 2021; Sançar, Çelik ve Işık, 2021). Klinik uygulamalar hemşirelik eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Klinik eğitim öğrencilerin gerçek ortamda uygulayarak ve yaşayarak öğrenmesini, teorik bilgi ile uygulamanın bütünleşmesini sağlar. Klinik uygulamalarla öğrenciler, bilişsel ve profesyonel yeterlilik, karar verme, iletişim kurma ve ekip üyesi olarak çalışma becerilerini geliştirirler (Biçer, Ceyhan ve Şahin, 2015; Şendir ve ark., 2018). Bu durum öğrencilerin beceri laboratuvarlarında klinik ortama hazırlanmaları konusunda daha da önemli hale getirmiştir.

Bilim ve teknolojiadaki değişimler, yükseköğretimde öğrenci sayısının artışı ve buna karşın kaynakların azalması; öğretim tekniklerinde yeni yöntemlerin kullanılması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) “Hemşire Eğitimci Temel Yeterlilikler” raporunda, hemşire eğitimcilerin aktif öğrenmeyi eğitim sürecinde kullanmalarını tavsiye etmektedir. Ayrıca öğrenme çıktılarını belirlemelerini, uygun öğretim teknolojilerini, materyallerini seçip kullanmalarını önermekte ve bireyselleştirilmiş öğrenmeyi teşvik etmektedir (Dünya Sağlık Örgütü (WHO), 2016). Ülkemizde, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından oluşturulan “Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (HUÇEP)” komisyonunun 2014 yılında hazırladığı raporda hemşirelik eğitim programları geliştirilirken, bilgi, beceri ve tutuma yönelik yeterliliklerin kazandırılması sürecinde, tek bir öğretim yöntemi yerine en uygun olan öğretim yöntem ve tekniklerinin bir arada, birbirini destekleyecek şekilde kullanılması gerektiğine; özellikle de eğitimde öğrenci merkezli/aktif öğretim yöntemlerinin kullanımına vurgu yapılmıştır (Hemşirelik Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (HUÇEP), 2014).

Hemşirelik lisans eğitimi verilen öğrencilerin çoğunluğu Z kuşağında yer almaktadır. Bu kuşaktakiler değişime ve yeni yaklaşımlara açık, ileri düzey düşünebilme

özelliğine sahip, bilgi edinme süreçleri hızlı, teknoloji tutkunu, teknolojiyi iyi kullanan ve özgürlüklerine düşkün bireylerdir. Bu kuşak eğitim açısından öğrenen merkezli ve teknoloji tabanlı faaliyetlerle desteklenmelidir (Adıgüzel, Batur ve Ekşili, 2014; Sevinç ve Kavgaoglu, 2019). Ayrıca tüm dünyayı etkileyen COVID-19 pandemisi salgınının tüm dünyada etkisini göstermesiyle birlikte farklı öğretim yöntemlerinin kullanılması daha önemli hâle gelmiş ve öğrenmenin sadece okullarda değil, okul dışında da gerçekleşebilir olduğu esnek sınıf ortamları oluşturulmuştur. Bu durum dünyadaki eğitim süreçlerinde olduğu gibi hemşirelik eğitiminde de değişikliklere sebep olmuştur (Vatan, Ünsal, Avdal, Yağcan ve Şanlı, 2020; Afşar ve Büyükdoğan, 2020; Toykok, Ramazanoğlu ve Bolat, 2021).

Günümüzde geleneksel sınıf yöntemi halen yaygın olarak kullanılmaktadır. Ülkemizde de hemşirelik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarının, %70,1’i eğitimlerini geleneksel öğretim yöntemi kullanarak yürütmektedir (Özkütük, Orgun ve Akçakoca, 2018). Ancak öğrenciler kendini pasif hissettikleri ve kendi hızlarında öğrenmek için gerekli fırsatı yakalayamadıkları için bu yöntem yetersiz kalmaktadır. Eğitimde öğrenci merkezli öğretim yöntemlerinin kullanılması ile öğrencilerin derse aktif katılımları, bilgi, beceri, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi sağlanabilir (Filiz ve Dikmen, 2017; Aydınli ve Biçer, 2019).

Öğrenci merkezli aktif öğretim yöntemlerinden olan, ters yüz sınıf öğretim yöntemi, hem geleneksel hem de web tabanlı öğrenmenin avantajlı yönlerini birleştiren, aktif öğrenmeyi teşvik eden ve öğrencinin performansını artıran bir öğretim yöntemidir. Bu derlemenin amacı ters yüz sınıf öğretim yönteminin nasıl bir öğrenme süreci olduğu, yöntemin avantaj ve dezavantajları ile hemşirelik eğitiminde kullanımına ilişkin literatür bilgisi sunmaktır.

Ters Yüz Sınıf Öğretim Yöntemi

Sınıfta yapılan aktivitelerin sınıf dışı ortamlara, sınıf dışı ortamların da sınıf içine taşındığı, harmanlanmış bir öğretim yöntemidir. Ulusal alanda “dönüştürülmüş eğitim”, “dönüştürülmüş sınıf”, “ters yüz edilmiş öğretim”, “ters yüz edilmiş sınıf” ve “evde ders okulda ödev”, uluslararası alanda

ise “flip learning”, “flipped classroom”, “inverted learning” ve “flipped learning” gibi terimlerle ifade edilmektedir. Sınıf geleneksel eğitim yerine, öğrenci merkezli sınıfa dönüştürülür, öğretim sürecinde içerik verilmesi için ayrılan zaman kısaltılır ve aktif katılıma dayalı uygulamaya daha fazla zaman ayrılır (Betihavas, Bridgman, Kornhaber ve Cross, 2016; Aksoy, 2021; Özkan, 2021; Toykok, Ramazanoğlu ve Bolat, 2021). Bu yöntemde eğitimci farklı teknolojik yöntemlerden yararlanarak video ders kayıtları oluşturur ve ders kayıtları öğrencilerin erişebilecekleri teknolojik ortamlara yerleştirilir. Kısaca geleneksel öğretim tersine dönüştürülür. Öğrenciler sınıf dışı ortamda hazırlanan video ders kayıtlarını teknolojik ortamda istedikleri sıklık ve sayıda izlerler. Sınıf ortamında bireysel veya grup aktiviteleriyle eğitimci rehberliğinde öğrenenlerin öğrendikleri tartışılır (Towle ve Breda, 2014; Mortensen ve Nicholson, 2015). Bu yöntem sadece sınıf dışı ortamda takip edilen videolarla sınırlı değildir, bunun yanında sınıf ortamında yapılan öğrenme faaliyetleri, biçimlendirici ve özetleyici değerlendirmede süreç içerisinde bulunmaktadır (Gillispie, 2016).

Ters Yüz sınıf öğretim yönteminde kendi kendine öğrenme esas olduğu için, öğrencilerin sınıf dışında kendileri için hazırlanan ders kaynaklarıyla konu içeriğini kavramaları sınıf başarısı elde etmelerinde önemlidir. Böylece öğrencilerin kendilerinin öğrenmeleri sağlanmaktadır. Bu yöntem öğrenci merkezli olup, bireysel öğrenme sorumluluklarının kazanılmasını ve bilişsel düzeydeki hedeflere ulaşılmasını sağlar. Öğrencilerin, bilgiye ulaşma konusunda öğrenme sorumluluğu almaları, sınıfa gelmeden gerekli çalışmaları yapmaları ve sınıf içi etkinliklerde daha aktif bir biçimde rol almaları beklenir (Hessler, 2016).

Bu yöntemde öğrenciler, kaynaklara zamanında ve istedikleri yerden erişebilmekte, ders videolarını bireysel öğrenme hızlarında art arda izleyebilmekte, gerekli olduğu noktalarda sonlandırıp tekrar başlatabilmektedir. Böylece zamanı daha etkili kullanabilmekte, daha çok ve daha kolay öğrenebilmektedir (Critz ve Knight, 2013; Schlairet, Green ve Benton, 2014).

Tablo 1. Ters yüz sınıf öğretim yönteminin avantaj ve dezavantajları

Avantajları	Dezavantajları
Bilginin araştırılması, anlaşılması, değerlendirilmesi sonucu daha basit bir şekilde öğrenilmesi.	Öğrencinin teknoloji erişimine olanak sağlayan internet, bilgisayar, tablet gibi araçlarının bulunamaması.
Öğrencilerin öğrenme sorumluluklarını alarak aktif olmaları.	Bazı öğrencilerin ders videolarını takip etmeden sınıfa gelmesi.
Öğretimin daha zevkli duruma gelmesi.	Öğrencilerin video dersleri takip etmede isteksiz davranması.
Eğitimcilerin farklı video örneklerini izleyerek mesleki yönden kendini güncellemesi.	Eğitimcilerin teknolojik yetersizlikleri, video hazırlamada eksik olması.
Eğitimcinin eksik, öğrenilmeyen konuları sınıf ortamında görüp, bunları gidermesi.	Dışardan seçilen materyalin konuya ve öğrenci düzeyine uygun olmaması.
Sınıf içinde yapılan etkinliklerle konunun pekiştirilmesi.	Videoların kalitesinin görüntü ve ses yönünden kötü olması.
Öğrencilere öğrenme amacıyla daha çok zaman verilmesi.	Eğitimcinin geleneksel yöntemleri uygulamaya devam etmek istemesi.
Öğrencilerin videoları izleyip konuyu öğrenebilmeleri için ihtiyaç duydukları sayıda ve sıklıkta tekrar edebilmeleri.	Eğitimcinin materyal hazırlamaya fazla zaman ayırıp, sınıfta uygulanacak etkinlikleri tasarlamaya daha az zaman ayırması.
Anlık geribildirim ve değerlendirmelerin hızlı bir şekilde olması.	Yöneticilerin bu yaklaşım için eğitimcileri desteklememesi.
Öğrencilerin sınıfta akran çalışmaları yapmaları, bilgiyi yapılandırma.	Bireysel öğrenmeye uyum sağlayamayan öğrencilerin bu yöntemde yalnız kalması.
Sınıf içinde öğrencinin eğitimci ve diğer öğrencilerle etkileşiminin artmasına imkân sağlaması.	Öğrencilerin sınıf dışında bireysel motivasyon oluşturamama durumunda ders videolarını takip etmelerinin zorlaşması.
Öğrenciler öğrenmede bireysel sorumluluklarını alıp motivasyon ve başarılarında artış gözlenmesi.	Eğitimcilerin, ders planlaması ve materyallerini hazırlamasının daha fazla emek ve zaman alması.
Teknoloji kullanımını ve çağdaş öğretim yöntemlerini desteklemesi.	

Öğrencilerin sınıf ortamında bireysel öğrenmelerinde karşılaştıkları sorunlar, kavranamayan durumlar, öğrenilenler ve sahip oldukları içerikler paylaşılıp, öğrencilerle tartışma ortamı sağlanır. Sınıfta “mini sınavlar/quizler”, “probleme dayalı öğrenme”, “akran etkileşimi”, “bireysel veya grup olarak problem çözme aktiviteleri”, “küçük grup çalışmaları”, “işbirlikli öğrenme uygulamaları”, “ekip temelli öğrenme”, “aktif oturma”, “rol yapma”, “simülasyon senaryoları”, “web tabanlı simülasyon oyunları”, “konuyu anlamaya yardımcı sınıf oyunları”, “soru cevap tartışmaları” ve “vaka tabanlı tartışmalar” gibi öğrenciler arasında etkileşimli uygulamalar yapılmaktadır. İçeriğin değerlendirilmesi ve ders videolarının seyredilmesini teşvik etmek için mini sınav uygulanabilir. Sınıfta eğitmen, öğrencileri yapılacak tartışma ve diğer etkileşimli uygulamalar sırasında pasif kalmamaları, katılım sağlamaları ve öğrenme sorumluluklarını almaları konularında güdülenmelidir. Sınıf içi aktiviteler öğrencilerin öğrenme sorumluluklarını almalarını, öğrenmenin merkezinde eğitmen değil öğrencinin bulunmasını, etkileşimde bulunmalarını ve öz denetimlerini sağlayarak, yaşam boyu öğrenme davranışlarını kazandırarak öğrenme becerilerini geliştirir. Eğitmenin rolü geleneksel olarak sadece ders anlatımı yapan değil, onlara rehberlik eden ve gelişimlerine katkı veren bir rolde olmalıdır (Philips ve Trainor, 2014; Tan, Brainard ve Larkin, 2015).

Literatürde ters yüz sınıf öğretim yönteminin kullanımına ilişkin birçok avantajının yanında bazı dezavantajlarının olduğu da bildirilmektedir. Ters yüz sınıf öğretim yönteminin avantaj ve dezavantajları Tablo 1.’de gösterilmiştir (Tucker, 2012; Fulton, 2012; Kim, Kim, Khera ve Getman, 2014; Galway, Corbett, Takaro, Tairyan ve Frank, 2014; Hayırsever ve Orhan, 2018; Toykok, Ramazanoğlu ve Bolat, 2021).

Ters Yüz Sınıf Öğretim Yönteminin Tarihsel Gelişimi

Ters yüz sınıf öğretim yönteminin kuramsal temeli 1990'lara, akran öğretim yöntemine uzanmaktadır. Miami Üniversitesi'nde akademisyenler tarafından öğrencilerin öğrenme yöntemlerine yönelik değişik kaynakların bulunduğu bir sistem oluşturulup kullanılmıştır. Akademisyenler ders sunumlarının görüntü ve ses kayıtlarını almışlar, öğrenciler bu kayıtları bilgisayar üzerinden indirerek ya da internet

üzerinden erişerek sınıf öncesinde derse hazırlık yapmışlardır. Böylece öğrencilerin sınıf ortamında aktif katılımları sağlanmış, deneylerle konu pekiştirilmiştir (Lage, Platt ve Treglia, 2000). Baker (2000) tarafından öğretmenin teorik sunumları için gerekli zamanı sınıf dışına alıp böylece sınıfta aktif öğretim yöntemlerini uygulamak için daha fazla zaman oluşmasına fırsat sağlamak maksadıyla ters yüz sınıf öğretim yöntemi kullanılmıştır.

Ters yüz sınıf yöntemi 2007 yılında Amerika Birleşik Devleti'nin (ABD) Colorado eyaletindeki Woodland Park Lisesinde kullanılmıştır. Bu lisede çalışan kimya öğretmenleri Jonathan Bergmann ve Aaron Sams (2012) hastalık sebebiyle derse katılmayan öğrencilerin hazırladıkları ders videolarına internet ortamından erişim sağlayarak, dersleri telafi etmelerini sağlamışlardır. Sınıfta kalan zamanı aktivite ve uygulamalar yaparak değerlendirmişlerdir (Bergmann ve Sams, 2012).

Hemşirelik Eğitiminde Ters Yüz Sınıf Öğretim Yöntemi

Günümüzde Y ve Z kuşağında olan hemşirelik öğrencileri geleneksel öğretimin aksine; teknoloji temelli öğrenmeyi ve sınıfta daha fazla etkileşimi tercih etmektedir (Tan, Yue ve Fu, 2017). Hemşirelik eğitiminde öğrencinin aktif katılımının sağlandığı ve kendi öğrenme sorumluluğuna sahip oldukları öğrenci merkezli öğretimin önemi belirtilmektedir (Tan, Yue ve Fu, 2017; Hu ve ark., 2018; Xu ve ark., 2019). Bu doğrultuda içinde bulunduğumuz yüzyıla uygun ve sağlık ekibinde yer alacak donanımlı hemşirelerin eğitiminde kullanılacak çağdaş öğretim yöntemleri geliştirilmelidir (Wells-Beede, 2020). Ayrıca hemşirelik öğrencilerinin ilgisini çekecek ve öğrenme çıktılarını geliştirecek teknolojik uygulamalar da kullanılmalıdır.

Öğrenci merkezli öğretim yöntemi, hemşirelik eğitimi felsefesi ile örtüşen, öğrencilerin öğrendikleri kuram ve kavramları hemşirelik becerileriyle bağdaştırmak ve mesleki yeterliliğini artırabilmek için etkili bir öğretim yaklaşımıdır. Ayrıca bu yöntem, öğrencilerin sağlığı değerlendirme, uygun tedavi ve bakım sağlamalarına yardımcı olacak bilgi birikimini destekleyerek hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme ve öz yeterliklerinin artmasını da desteklemektedir (Wilbeck ve Kennedy, 2018).

Literatürde ters yüz sınıf öğretim yönteminin öğrencilerin temel kavramları öğrenmelerinde uygun bir yöntem olduğu, öğrenci başarısını, motivasyonunu arttırdığı, öğrencilerin öğrenme sorumluluklarını almalarını sağladığı belirtilmektedir. Bu gerekçelerle hemşirelik lisans derslerine bu yöntemin entegre edilmesi tavsiye edilmektedir. (Choi ve ark., 2020; Gu ve Sok, 2020; Özaras Öz, 2019; Kim, Yoon, Hong ve Min, 2019). Kim ve arkadaşlarının (2019) hemşirelik lisans öğrencileri ile hasta güvenliği dersinde yaptıkları çalışmada, ters yüz öğretim yöntemi kullanımında hemşirelik lisans öğrencileri arasında bilgi, beceri ve tutum açısından yeterliliklerinin arttığı ve puanlarının geleneksel öğretim yöntemi grubuna göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Gu ve Sok (2020) tarafından hemşirelik öğrencileri ile yapılan çalışmada, ters yüz öğretim yöntemi kullanılan öğrencilerin geleneksel öğretim yöntemine göre hemşirelik yeterliliği, temel hemşirelik becerisi performansı, öz-yeterlik ve öğrenme memnuniyetinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu bulunmuştur.

Kore'de bir hemşirelik okulunda yapılan çalışmada (Choi ve ark., 2015) hemşirelik lisans dersinde kullanılan ters yüz sınıf öğretim yönteminin öğrencilerin öğrenmesini desteklediği, motivasyonlarını ve başarılarını arttırdığı belirtilmiştir. Hanson (2016) tarafından hemşirelik öğrencileri ile yapılan çalışmada farmakoloji dersinde kullanılan ters yüz sınıf öğretim yönteminin öğrencilerin dersi daha iyi anlamalarını sağladığı ve eleştirel düşünme becerisini geliştirdiği belirtilmiştir. Yacout ve Shosha (2016)'nın çalışmalarında ters yüz sınıf öğretim yönteminin, hemşirelik eğitiminde artan öğrenci sayısı ve personel eksikliği sorununu çözen, hemşirelik eğitiminde geleneksel öğretim yöntemine iyi bir alternatif yöntem olduğu belirtilmiştir. Ayrıca bu yöntemin öğrenci memnuniyetini ve öğrenilenlerin kalıcılığını arttırdığı vurgulanmıştır. Mikkelsen (2015)'in hemşirelik öğrencileri ile yaptığı çalışmada, dersin öğrenme çıktılarına ulaşmada ters yüz sınıf öğretim yönteminin geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğu ve öğrencilerin bu yöntemden memnuniyetlerinin yüksek olduğu bulunmuştur.

Ülkemizde hemşirelik öğrenci sayısındaki artış, geleceğin hemşirelerinin gerekli becerileri öğrenme

zorunluluğu, günümüzde hemşirelik lisans eğitiminde Z kuşağı öğrencilerinin çoğunlukta olması ve COVID 19 pandemisi gibi eğitimin yüz yüze gerçekleştirilememesi gibi nedenler hemşirelik eğitiminin uygun öğretim yöntemleriyle yapılmasını gerektirmektedir. Bu durumlar hemşirelik eğitiminde, ters yüz sınıf öğretim yöntemi gibi yeni öğretim yöntem ve modellerinin kullanılmasını, öğrenci merkezli aktif eğitimi zorunlu hale getirmiştir.

SONUÇ

Ters yüz sınıf öğretim yöntemi hemşirelik eğitiminde hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme ve öz yeterliliklerinin artmasını destekleyen, temel hemşirelik becerilerini geliştiren, öğrenci başarısını, motivasyonunu arttıran, öğrencilerin öğrenme sorumluluklarını almalarını sağlayan ve nitelikli hemşirelik mezunları yetiştirmede kullanılabilir bir öğretim yöntemi olarak kullanılabilir.

Ters yüz sınıf öğretim yönteminin etkinliğine ilişkin çalışmaların yapılması, etkinliklerin araştırılması, bunların sonucunda kullanımlarının yaygınlaştırılması için eğitimcilerin de bu yöntemlerin kullanımına ilişkin eğitilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Adıgüzel, O., Batur, H. ve Ekşili, N. (2014). Kuşakların değişen yüzü ve Y kuşağı ile ortaya çıkan yeni çalışma tarzı: Mobil yakalılar. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 165-182. <https://dergipark.org.tr/pub/sbe/issue/23153/247307>.
2. Afşar, B. ve Büyükdoğan, B. (2020). Covid-19 pandemisi döneminde İİ BF ve SBBF öğrencilerinin uzaktan eğitim hakkındaki değerlendirmeleri. *Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (5), 161-182. <https://dergipark.org.tr/pub/karataysad/issue/57615/818536>.
3. Aksoy, B. (2021). *Hemşirelik eğitiminde ters yüz öğrenme modelinin öğrencilerin güdülenme ve öğrenme stratejileri üzerine etkisi*. Doktora Tezi, Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Edine.
4. Aydın, A. ve Biçer, S. (2019). Hemşirelik eğitiminde güncel yaklaşımlar. *Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi (Journal of Health Sciences)*, 28: 38-42.
5. Baker, J. W. (2000). *The "Classroom Flip", Using web course management tools to become the guide by the side*. In J. A.

- Chambers (Ed.), Selected Papers from the 11th International Conference on College Teaching and Learning 9-17. Jacksonville, Florida Community College.
6. Bergmann, J. ve Sams, A. (2012). *Flip your classroom: Reach every student in every class every day*. Washington: International Society for Technology in Education. s.13-45.
 7. Betihavas V, Bridgman H, Kornhaber R, Cross M. (2016) The evidence for ‘flipping out’: A systematic review of the flipped classroom in nursing education. *Nurse Education Today*, 38:15-21. doi: 10.1016/j.nedt.2015.12.010.
 8. Biçer, S., Ceyhan, Ş. Y., Şahin, F. (2015). Hemşirelik öğrencileri ve klinik hemşirelerin klinik uygulamada öğrenciye yapılan rehberlik ile ilgili görüşleri. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 23(3), 215–223.
 9. Choi, H., Kim, J., Bang, K.S., Park, Y.H., Lee, N.J., Kim, C. (2015). Applying the flipped learning model to an English-medium nursing course. *Journal of Korean Academy of Nursing*, 45(6):939-948. doi: 10.4040/jkan.2015.45.6.939.
 10. Choi, J., Lee, S.E., Bae, J., Kang, S., Choi, S., Tate, J.A., Yang, L.Y. (2020). Undergraduate Nursing Students’ Experience Of Learning Respiratory System Assessment Using Flipped Classroom: A Mixed Methods Study, *Nurse Education Today*, Nov 11;104664 .https://doi.org/10.1016/j.nedt.2020.104664
 11. Critz, C.M. ve Knight, D. (2013). Using the flipped classroom in graduate nursing education. *Nurse Educator*, 38(5): 210-213. doi: 10.1097/NNE.0b013e3182a0e56a.
 12. Filiz, N.Y. ve Dikmen, Y. (2017). Hemşirelik eğitiminde aktif öğrenme yöntemlerinin kullanımı: Jigsaw tekniği. *Journal of Human Rhythm*, 3(3):145-150.
 13. Fulton, K. (2012). Upside down and inside out: flip your classroom to improve student learning. *Learning & Leading with Technology*, 39(8):12–17.
 14. Galway, L.P., Corbett, K.K., Takaro, T.T., Tairyan, K., Frank, E. (2014). A novel integration of online and flipped classroom instructional models in public health higher education. *BMC Medical Education*, 14(181):1-9. http://www.biomedcentral.com/1472-6920/14/181.
 15. Gillispie, V. (2016). Using the Flipped Classroom to bridge the gap to generation Y. *Ochsner Journal*, 16(1):32–36.
 16. Gu, M. ve Sok, S.R. (2020). Effects of simulation practicum using flipped learning for korean nursing students, *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17, 6829; doi:10.3390/ijerph17186829
 17. Hanson J. Surveying the experiences and perceptions of undergraduate nursing students of a flipped classroom approach to increase understanding of drug science and its application to clinical practice. *Nurse Education in Practice*. 2016;16(1):79-85. doi: 10.1016/j.nepr.2015.09.001
 18. Hayırsever, F. ve Orhan, A. (2018). A theoretical analysis of flipped learning. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 14(2), 572–596. doi:10.17860/me rsinefd.431745.
 19. *Hemşirelikte Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (HUÇEP)* [Internet]. 2014 [Erişim Tarihi 10 Ocak 2021]. Erişim adresi: http://tyyc.yeniuyuzyl.edu.tr/Page/SBF/Hemsirelik/files/Hucep-2014.pdf
 20. Hessler, K.L. (2016). Nursing education: flipping the classroom. *The Nurse Practitioner*, 41(2):17-26. doi: 10.1097/01.NPR.0000476373.04620.33.
 21. Hu, R., Gao, H., Ye, Y., Ni, Z., Jiang, N., Jiang, X. (2018). Effectiveness of flipped classrooms in Chinese baccalaureate nursing education: A meta-analysis of randomized controlled trials. *International Journal of Nursing Studies*, 79: 94-103. doi: 10.1016/j.ijnurstu.2017.11.012
 22. İlaslan, N. ve Demiray, A. (2021). Koronavirüs 2019 pandemi sürecinde hemşirelik eğitimi: belirsizlikler ve öneriler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 14(2),171-176. https://doi.org/10.46483/deuhfed.806355.
 23. Kim, M.K., Kim, S.M., Khera, O., Getman, J. (2014.) The experience of three flipped classrooms in an urban university: An exploration of design principles. *The Internet and Higher Education*, 22:37-50. https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2014.04.003.
 24. Kim, Y.M., Yoon, Y.S., Hong, H.C., Min, A. (2019). Effects of a patient safety course using a flipped classroom approach among undergraduate nursing students: A quasiexperimental study. *Nurse Education Today*, 79, 180–187. https://doi.org/10.1016/j.nedt.2019.05.033.
 25. Lage, M.J., Platt, G.J., Treglia, M. (2000). Inverting the classroom: A gateway to creating an inclusive learning environment. *The Journal of Economic Education*, 31(1):30-43. https://doi.org/10.2307/1183338.
 26. Mikkelsen, T. (2015). Nursing students’ experiences, perceptions and behavior in a flipped-classroom anatomy and physiology course. *Journal of Nursing Education and Practice*, 5(10):28-35. https://doi.org/10.5430/jnep.v5n10p28.
 27. Mortensen, C.J. ve Nicholson, A.M. (2015). The flipped classroom stimulates greater learning and is a modern 21st century approach to teaching today’s undergraduates. *Journal of Animal Science*, 93(7):3722–3731. doi: 10.2527/jas.2015-9087
 28. Özkan, Ç.G. (2021). *Ters yüz sınıf modelinin hemşirelik öğrencilerinin bilgi ve beceri düzeyi, yeterli algısı ve öğrenme kalıcılığı üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi*, Doktora Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

29. Özkütük, N., Orgun, F., Akçakoca, B. (2018). Türkiye’de hemşirelik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarına ilişkin güncel durumun incelenmesi. *Yükseköğretim Dergisi*, 8(2):150-157. doi: 10.2399/yod.18.006.
30. Phillips, C.R. ve Trainor, J.E. (2014). Millennial students and the flipped classroom. *Proceedings of American Society of Business and Behavioral Sciences*, 21(1):519-530.
31. Sançar, B., Çelik, A., Işık, M.T. (2021). Hemşirelikte teorik eğitim ve mesleki uygulama arasındaki etkileşimin, öğrencilerin öz yeterlik düzeyi ile ilişkisi. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(2): 401-418. <https://doi.org/10.47115/jshs.918390>
32. Schlairet, M.C., Green, R., Benton, M.J. (2014.) The flipped classroom: strategies for an undergraduate nursing course. *Nurse Educator*, 39(6):321-5. doi: 10.1097/NNE.000000000000096.
33. Sevinç, E. ve Kavgaoglu, D. (2019). Kuşakların hemşirelikte yönetim ve eğitim pratikleri. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9, 944-957. <https://doi.org/10.38079/igusabder.601735>.
34. Şendir, M., Çelik, S., Dişsiz, M., Güney, R., Açıköz, S., Kolcu, M., Kabuk, A., Yıldırım, A., Bektemür, G. (2018). Hemşirelik Eğitimi ve uygulamasında yeni bir yaklaşım: hemşirelik eğitimi ve uygulamasının bütünleşmesi, *Journal of Academic Research in Nursing / Hemşirelik Akademik Araştırma Dergisi*, 4(2):92-99. doi: 10.5222/jaren.2018.092.
35. Tan, C., Yue, W. G., Fu, Y. (2017). Effectiveness of flipped classrooms in nursing education: Systematic review and meta-analysis. *Chinese Nursing Research*, 4(4), 192-200. <https://doi.org/10.1016/j.cnre.2017.10.006>.
36. Tan, E., Brainard, A., Larkin, G.L. (2015). Acceptability of the flipped classroom approach for in-house teaching in emergency medicine. *Emergency Medicine Australasia*, 27(5):453-9. doi: 10.1111/1742-6723.12454.
37. Towle, A. ve Breda, K. (2014). Teaching the millennial nursing student: using a "Flipping the Classroom" model. *Nursing and Health*, 2(6):107-114. doi.10.13189/nh.2014.020601.
38. Toykok, H.E., Ramazanoğlu, M., Bolat, Ö. (2021). *Ters yüz edilmiş sınıf ve öğrenme*. Ankara: Pegem Akademi.
39. Tucker, B. (2012). The flipped classroom: Online instruction at home frees class time for learning. *Education Next*, 12(1).
40. Vatan, F., Ünsal, Avdal E., Yağcan, H., Şanlı, D. (2020). COVID-19 Pandemisi ve Hemşirelik Eğitimi Derneği Faaliyetleri, *HEAD*, 17(4):369-73. doi:10.5222/KUHEAD.2020.32858.
41. Wells-Beede, E. (2020). The Flipped Classroom in Nursing: The Nurse Educators' Experience. *Teaching and Learning in Nursing*, 15(3):168-174. doi.org/10.1016/j.teln.2020.02.002.
42. Wilbeck, J. ve Kennedy M.B.B. (2018). Educational innovations for continuing education: JumpStart modules for advanced practice providers. *Advanced Emergency Nursing Journal*, 40(3): 194-197. 203. doi: 10.1097/TME.000000000000198
43. World Health Organization (WHO). (2016). *Nurse educator core competencies* [Internet]. 2016 [Erişim Tarihi 1 Mart 2023]. Erişim adresi: https://www.who.int/hrh/nursing_midwifery/nurse_educator050416.pdf
44. Xu, P., Chen, Y., Nie, W., Wang, Y., Song, T., Li, H. (2019). The effectiveness of a flipped classroom on the development of Chinese nursing students' skill competence: A systematic review and meta-analysis. *Nurse Education Today*, 80, 67-77. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2019.06.005>.
45. Yacout, D.S. ve Shosha, A.F. (2016). Nursing students' perceptions towards flipped classroom educational strategy. *Journal of American Science*, 12(2):62-75. doi:10.7537/marsjas12021607.